

Helena Saarikoski

Filosofian tohtori, dosentti
Tutkija, tietokirjailija ja kustantaja

Yhteystiedot

Kaivonkatsojantie 3 L 184, 00980 Helsinki
saarikoski.helena@gmail.com
045 679 5527

Kielitaito. Äidinkieli suomi.
Työkielet suomi, ruotsi, englanti ja ranska.

Tutkija

Olen helsinkiläinen kulttuurientutkija. Meneillään oleva tutkimukseni koskee Suomen 1900-luvun populaaria tanssikulttuuria, lavojen ja seurantaloiden tansseja.

Olen työskennellyt tutkijana vuodesta 1990 lähtien, muun muassa Suomen Akatemian rahoituksilla sekä vapaana apurahatutkijana.

Olen julkaissut noin 85 nimekettä tieteellisissä julkaisuissa.

Olen tehnyt yliopiston opettajan töitä ja tieteellisiä toimitustöitä ja minua on käytetty paljon erilaisissa asiantuntijatehtävissä.

Tietokirjailija

Olen tutkinut nykyistä suomalaista kulttuuria. Olen halunnut kertoa tutkimuksistani ensi sijassa niille ihmisille, joita tutkimukseni koskee. Olen harjoittanut yleistajuisen tiedekirjoittamisen taitoa kirjoissani.

Olen julkaissut tieto- ja tiedekirjallisuutta vuodesta 1981 lähtien, 12 toimittamaani tai kirjoittamaani kirjaa, 30 tieteellistä artikkelia, 33 tieto- ja tiedekirja-arviota ja muita pienempiä kirjoituksia, yhteensä yli sata nimekettä.

Kustantaja ja toimitusjohtaja

Olen luottamustehtävässä Kulttuuriosuuskunta Partuunan toimitusjohtajana vuodesta 2011 lähtien.

Päivittäisen liikkeenjohdon tehtävien ohella olen keskittynyt osuuskunnassa kustantajan ja kustannustoimittajan tehtäviin. Partuuna on julkaissut 12 kirjaa (kevääseen 2017 mennessä), joista noin puolessa olen toiminut kustannustoimittajana. Olen toiminut myös neljän musiikkialbumin taloudellisena tuottajana Partuunan puolesta.

Olen vastannut osuuskunnan tiedottamisesta, nettisivujen [partuuna.fi/](http://partuuna.fi) päivittämisestä, sähköisestä uutiskirjeestä ja sosiaalisesta mediasta sekä verkkokaupan toiminnasta.

Helena Maaria Saarikoski

1985–1990 Saarikoski-Hyttinen, o.s. Saarikoski

Syntynyt 1.10.1958 Helsingissä.

Kansalaisuus Suomen, äidinkieli suomi.

Asuinpaikka: Helsinki.

Siviilisääty: Eronnut. Perhesuhteet: vanhemmat kirjailija Pentti Saarikoski (1937–1983), kirjailija Tuula Saarikoski o.s. Unkari (s. 1936); poika valt. kand. Otso Hyttinen (s. 1987).

Tutkija

Koulutus ja oppiarvot

31.5.1977 Ylioppilas, Helsingin Suomalainen Yhteiskoulu

31.1.1989 Filosofian kandidaatti, Helsingin yliopisto

7.3.1995 Filosofian tohtori, Helsingin yliopisto, humanistinen tiedekunta

26.3.2001 Folkloristiikan dosentti, Helsingin yliopisto, nimitetty virkaan

9.3.2010 Folkloristiikan ja naistutkimuksen dosentti, arvo Helsingin yliopistossa.

Olen koulutukseltani folkloristiikan tutkija, erikoistunut nykykulttuurin kenttätutkimukseen, etnografiseen metodologiaan, nuoriso- ja tyttöstudion tutkimukseen ja populaarin tanssi- ja musiikkikulttuurin tutkimukseen sekä esitystutkimukseen.

Väittelin tohtoriksi Helsingin yliopistossa vuonna 1994 tutkimuksella

- *Kouluajan kivoin päivä. Folkloristinen tutkimus penkinpainajaisperinteestä* (SKS 1994).

Tieteelliset pääteokseni tämän jälkeen ovat kirjat

- *Mistä on huonot tytöt tehty? Tutkimus huora-sanan käytöstä ja tyttöjen kokemasta kiusaamisesta* (1. painos Tammi 2001, 2. korjattu painos Partuuna 2012) sekä

- *Nuoren naisellisuuden koreografioita. Spice Girlsin fanit tyttöyden tekijöinä* (SKS 2009).

Näihin liittyvät toimittamani tieteelliset artikkelikokoelmat

- *Tanssi tanssi. Kulttuureja, tulkintoja.* (Tietolipas 186, SKS 2003),

- *Leikkikentiltä. Lastenperinteen tutkimuksia 2000-luvulta* (Tietolipas 208, SKS 2005) ja

- *Esitystutkimus* (toim. Annette Arlander, Helena Erkkilä, Taina Riikonen ja Helena Saarikoski, Partuuna 2015).

Meneillään on tutkimukseni Suomen 1900-luvun populaarista paritanssi- ja musiikkikulttuurista, lavojen ja seuratalojen tansseista. Olen julkaissut toimittamani tutkimuksen ainesjulkaisun

- *Silloin tanssittiin tangoa. Tanssikansan kertomaa 1900-luvulta* (Partuuna 2014) sekä kirjoittanut vuodesta 2010 lähtien noin kaksitoista tämän tutkimuksen näkökulmia ja metodologiaa koskevaa tieteellistä kirjoitusta ja esitelmää.

Olen julkaissut vuodesta 1981 lähtien yhteensä noin 30 tieteellistä artikkelia ja kaiken kaikkiaan noin 85 nimekettä tieteellisissä julkaisuissa sekä pitänyt esitelmän noin 30 koti- ja ulkomaisessa tieteellisessä kongressissa.

Väittelemisen jälkeen olen toiminut vapaana tutkijana, projektitutkijana (yhteensä 104 kuukautta) ja projektinjohtajana mm. Suomen Akatemian hankkeissa, ja yliopiston opettajana.

Olen luennoinut korkeakouluissa tuntiopettajana ja vierailevana luennoitsijana vuodesta 1987 lähtien, yhteensä yli 300 tuntia. Viimeisimmät luentokurssini ja vetämäni työpajat koskevat etnografian metodologiaa (Teatterikorkeakoulun jatkokoulutus, Valtakunnallinen musiikin tutkijakoulu ja kauppakorkeakoulujen Tekes-projekti 2011–2014).

Johdin kahdentoista vuoden ajan (1996–2008) Helsingissä kuukausittain kokoontunutta monitieteistä *tyttöstudiosseminaria*, jonka piiristä ovat lähtöisin monet tyttöstudion tutkimuksen avaukset Suomessa, kolme Suomen Akatemian akatemiahanketta (Satu Apo 1998–2001;

Helena Saarikoski 2004–2006; Taru Leppänen 2008–2011), valtakunnallinen tyttötutkimusverkosto ja tyttökulttuuriaiheiset väitöskirjat (Sara Routarinne 2003; Anna Anttila 2009; Karoliina Ojanen 2011).

Olen ohjannut kolmea folkloristiikassa Helsingin yliopistossa valmistunutta väitöskirjaa (Anttila 2009, Ojanen 2011, Huuskonen 2013) ja yhtä koreografiassa Taideyliopiston Teatterikorkeakoulussa valmistunutta taiteellista väitöskirjaa (Törmi 2016). Ohjaan kolmen Helsingin yliopiston folkloristiikan jatko-opiskelijan meneillään olevaa väitöstutkimusta.

Olen toiminut kahden väitöskirjan esitarkastajana ja vastaväittäjänä, musiikkiteudessa Åbo Akademiassa 2003 (Hanna Väättäinen) ja koreografiassa Taideyliopiston Teatterikorkeakoulussa 2013 (Soile Lahdenperä). Minut on kiinnitetty Mari Rusi-Pyykösen taiteellisen väitöstutkimuksen esitarkastajaksi Taideyliopiston Teatterikorkeakoulussa (tutkinto kesken).

Hankittu tutkimusrahoitus (kirjoittamani hakemukset)

Julkinen tutkimusrahoitus

2007, 310 000 €, Suomen Akatemia, tutkimusmääräraha projektille *Constructing Gender in Children's Culture* (2008–2011) (haettu FT Taru Leppäsen kanssa), Turun yliopisto, naistutkimuksen oppiaine.

2005, 25 000 €, opetusministeriö, valtionavustus liikuntatieteellisistä tutkimusmäärärahoista tutkimukseen *Nuoren naisellisuuden koreografioita*, Helsingin yliopisto, folkloristiikan oppiaine.

2003, 241 300 €, Suomen Akatemia, tutkimusmääräraha johtamalleni projektille *Gender Narrated in Speech and Deed* (2004–2006), Helsingin yliopisto, folkloristiikan oppiaine.

1995–1997, 75 000 mk x 3, opetusministeriö, vuosittainen työskentelyapuraha nuorisotutkimusmäärärahoista Nuorisotutkimusseuran projektiin.

Kohdeapuraha

2013, 60 000 €, Suomen Kulttuurirahasto, Esitystutkimuksen työpaja, työryhmä Helena Saarikoski, Annette Arlander, Taina Riikonen.

Pieniä kohdeapurahoja ei ole lueteltu.

Työskentelyapurahat (lueteltu viimeisen 10 vuoden ajalta)

2016 7000 € Suomen Tietokirjailijat

2015 22 000 € Niilo Helanderin säätiö

2014 6000 € Niilo Helanderin säätiö

2012 25 000 € Suomen Kulttuurirahasto

2011 3000 € Suomen Tietokirjailijat ry.

2010 14 500 € Svenska Litteratursällskapet i Finland rf.

2010 1000 € Taiteen keskustoimikunta (kirjastokorvaus)

2008 3000 € Suomen Tietokirjailijat ry.

2008 1000 € Suomen arvostelijain liitto

2007 15 000 € Niilo Helanderin säätiö

Tutkijanvirat ja -toimet

2013–2014 Tutkija, Kulttuuriosuuskunta Partuuna (Kulttuurirahasto), 12 kk

2008–2009, 2010–2011 Erikoistutkija, Turun yliopisto (Suomen Akatemia), 20 kk

2005 Tutkija, Helsingin yliopisto (opetusministeriö), 6 kk

2004 Tutkija, Helsingin yliopisto (Suomen Akatemia), 12 kk

2000–2001 Akatematutkija, Suomen Akatemia, 11 kk

1999 Tutkija, Nuorisotutkimusseura (Pohjoismaiden ministerineuvosto), 2 kk

1998–1999 Tutkija, tutkijatohtori, Helsingin yliopisto (Suomen Akatemia), 16 kk

1995–1997 Tutkija, Nuorisotutkimusseura (opetusministeriö, apuraha), 36 kk

1983, 1990–1991 vs. assistentti, Helsingin yliopisto, 19 kk.

Tutkimusprojektit

2010–jatkuu. Yhteistyöryhmä *19th Century Derived Round Couple Dances* ICTM:n (International Council for Traditional Music) Etnokoreologian tutkimusryhmässä. Tehtävä:

Ryhmän tuottaman tutkimusantologian toimitustyö yhdessä Egil Bakkan, Theresa Bucklandin ja Anne von Bibra Whartonin kanssa.

2013–2015 *Esitystutkimuksen työpaja*. Suomen Kulttuurirahaston rahoittama tieteiden- ja taiteidenvälinen tutkimusohjelma. Tehtävä: tutkija, koordinaattori.

2008–2011 *Sukupuolten tuottaminen lasten kulttuurissa*. Suomen Akatemian projekti Turun yliopiston naistutkimuksen oppiaineessa, johtaja amanuenssi Taru Leppänen. Tehtävät: erikoistutkija; projektin tieteellinen johtaminen; rahoitushakemuksen kirjoittaminen Suomen Akatemialle (2007).

2005–2009 pohjoismaisen lastenkulttuurintutkijoiden verkoston BIN-Nordenin projekti *Child Culture in the 21st Century*, johtaja prof. Beth Juncker Danske Biblioteksskolesta (Kööpenhamina), Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoitus. Tehtäviä: työryhmien vetäminen kongresseissa; ohjelmakomitean jäsen Islannin-kongressissa 2007; loppuraportin toimituskunnan jäsen (2008).

2004–2006 *Sanoin ja teoin kerrottu sukupuoli*. Suomen Akatemian projekti Helsingin yliopiston folkloristiikan oppiaineessa. Tehtävät: projektin hallinnollinen ja tieteellinen johtaja; tutkija.

1998–2001 *Tyttökulttuurin muuttuvat mallit*. Suomen Akatemian projekti Helsingin yliopiston folkloristiikan oppiaineessa, johtaja prof. Satu Apo. Tehtävä: tutkija.

1995–1997 *Nuorisotutkimusohjelma 2000*. Opetusministeriön rahoittama Nuorisotutkimusseuran tutkimusprojekti, johtaja dos. Helena Helve. Tehtävä: tutkija.

Jäsen tieteellisissä seuroissa

SIEF Société Internationale d’Ethnologie et de Folklore (jäsen vuodesta 2008)

Kulttuurintutkimuksen seura (jäsen vuodesta 2008)

ICTM International Council for Traditional Music (jäsen vuodesta 2005)

Folklore Fellows (jäsen vuodesta 2005)

BIN-Norden, pohjoismaisen lastenkulttuurintutkijoiden verkosto (jäsen vuodesta 2005)

Suomen Etnomusikologinen Seura (jäsen vuodesta 2002)

NOFOD, Nordiskt Forum för Dansforskning (jäsen vuodesta 2002)

Suomen Kansantietouden Tutkijain Seura (jäsen vuodesta 1994)

Nuorisotutkimusseura (jäsen 1991–2001)

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura (työjäsen vuodesta 1989)

Tietokirjailija

Olen julkaissut tieto- ja tiedekirjallisuutta kulttuurintutkimuksen alalta, yhteensä yli sata nimekettä. Olen Suomen Tietokirjailijat ry:n jäsen vuodesta 1998.

Julkaisemani kirjat

2016 Pentti Saarikoski: *Bretagnen päiväkirja ja muita myöhäisiä merkintöjä*. Toimittaja.

Partuuna. 72 sivua + 4 kuvaliitesivua. Kuvitettu tekijän piirroksilla.

2015 *Esitystutkimus*. Toim. Annette Arlanderin, Helena Erkkilän ja Taina Riikosen kanssa.

Partuuna. Nid. 412 s. E-kirja pdf 410 s.

2014 *Silloin tanssittiin tangoa. Tanssikansan kertomaa 1900-luvulta*. Toim. Partuuna. 336 s.

2012 *Mistä on huonot tytöt tehty? Tutkimus huora-sanan käytöstä ja tyttöjen kokemasta kiusaamisesta*. 2. korjattu painos. Partuuna. 268 s. (1. p. Tammi 2001.)

2009 *Nuoren naisellisuuden koreografioita. Spice Girlsin fanit tyttöyden tekijöinä*. SKS. 389 s.

2006 *Kateus, juoru, kiusaaminen – esseitä henkisestä yhteisöväkivallasta*. Nemo. 184 s.

2005 *Leikkikentiltä. Lastenperinteen tutkimuksia 2000-luvulta*, toim. SKS. 367 s.

2003 *Tanssi tanssi. Kulttuureja, tulkintoja*. Toimittaja. SKS. 331 s.

2000 *Ung i Norden. Evalueringsforskning*. Nuorisotutkimusseura. 104 s.

1997 *Nuorten elämänpolkuja Lama-Suomessa*. Helena Helven ym. kanssa.

Nuorisotutkimusseura. 239 s.

1994 *Kouluajan kivoin päivä. Folkloristinen tutkimus penkinpainajaisperinteestä*. SKS. 240 s.

1987 *Kansanrunoustieteen laitoksen opintotyöt 1886–1985. Luettelo ja asiahakemisto*. Toimittaja Irma-Riitta Järvisen kanssa. 2. uudistettu painos. Helsingin yliopiston kansanrunoustieteen laitos. 169 s.

Olen ollut tieteellisten lehtien *Nuorisotutkimus*-lehden (1991–2001) ja *Eloren* (2005–2011) toimittaja yhteensä 17 vuotta. Olen toimittanut julkaisutoimittajana yhteensä yli 50 tieteellistä artikkelia painoon.

Olen toiminut tieteellisenä vertaisarvioijana laajasti kulttuurientutkimuksen julkaisuissa:

- *Young the Nordic Journal of Youth Research*, 1999
- *Janus*, sosiaalipolitiikan ja sosiaalityön lehti, 2004
- *Suomen Antropologi – Journal of the Finnish Anthropological Society*, 2006
- *Näyttämö & tutkimus*, Teatteritutkimuksen seuran vuosikirja, 2011
- Suomen etnomusikologinen seura, kirja *Musiikki kulttuurissa* (Pirkko Moisala ja Elina Seye toim.), 14 artikkelikäsittekirjoitusta, 2012
- *Genre – Text – Interpretation*, Kaarina Koski & Frog (toim.), 1 artikkeli, 2012
- *Budkavlen*, 2012
- *Nordic Journal of Dance*, 2014
- *Journal of Ethnology and Folklore* (Viro), 2014
- *Puls – journal for ethnomusicology and ethnochoreology* (Ruotsi), 2015
- Kansainvälisen vertaisarvioijapoolin jäsen, Suomen Akatemia (vuodesta 2004).

Koko akateeminen ansio- ja julkaisuluettelo, ks. partuuna.fi/helenasaarikoski/ > pdf *Academic CV and list of publications*.

Helsinki 27.5.2017
Helena Saarikoski